

Բանկերի կապիտալի հակացիկլիկ շեմի չափը հաստատելու մասին (2025 թվականի առաջին եռամսյակ)

2025-04-22

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհուրդ

Որոշում թիվ 68-Ն

22.04.2025

Բանկերի կապիտալի հակացիկլիկ շեմի չափը հաստատելու մասին (2025 թվականի
առաջին եռամսյակ)

Հրապարակման ամսաթիվ՝ 29.04.2025

Նպատակ ունենալով ապահովել ֆինանսական համակարգի
կայունությունը, ղեկավարվելով «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական
բանկի մասին» օրենքի 2-րդ հոդվածի 3-րդ մասով և 20-րդ հոդվածի «ե» կետով,
«Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» օրենքի 54.1-րդ հոդվածի 1-ին մասով
և Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2019 թվականի
փետրվարի 4-ի թիվ 16-Ն որոշմամբ հաստատված «Բանկերի կապիտալի
համարժեքության նորմատիվի սահմանաչափից բարձր շեմերի սահմանման և
հաշվարկման կարգով»՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի
խորհուրդը

Որոշում է.

1. Բանկերի կապիտալի հակացիկլիկ շեմը թողնել անփոփոխ՝ սահմանելով ռիսկով
կշռված ակտիվների 1.75%-ի չափով:
2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրը:

ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄ

Կապիտալի հակացիկլիկ շեմի (2025թ. առաջին եռամսյակ)

2025 թվականի ապրիլի 22-ի նիստում ԿԲ խորհուրդը որոշեց կապիտալի հակացիկլիկ շեմը թողնել անփոփոխ՝ ռիսկով կշռված ակտիվների 1.75%-ի չափով :

Կապիտալի հակացիկլիկ շեմի (այսուհետ նաև կապիտալի հակացիկլիկ բուֆեր (ԿՀԲ)) վերաբերյալ որոշումը կայացնելիս Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկն առաջնորդվել է մակրո-ֆինանսական և վարկավորման շուկայի զարգացումների համապարփակ վերլուծությամբ: Մասնավորապես՝

1. Նախորդ եռամսյակի համեմատ արձանագրվել է ֆինանսական ցիկլի ինդեքսի աճ, ինչը պայմանավորված է վարկավորման բոլոր ուղղություններում ակտիվության աճով: 2024 թվականի չորրորդ եռամսյակում վարկեր/ՀՆԱ ցուցանիշը աճել է մոտ 3.3 տոկոսային կետով՝ տարեվերջի դրությամբ կազմելով շուրջ 75.3%: Արդյունքում վերջինս գրեթե հավասարվել է իր երկարաժամկետ տրենդին և վարկեր/ՀՆԱ ճեղքվածքը կազմել է մոտ -0.1 տոկոսային կետ:

2. Ընդհանուր վարկավորման տարեկան աճի տեմպը նախորդ եռամսյակի համեմատությամբ գրեթե չի փոխվել: 2025 թվականի հունվար-փետրվար ամիսներին նոր հիպոտեկային վարկերի տրամադրման ծավալները ընդհանուր առմամբ համադրելի են եղել նախորդ տարվա նույն ամիսների հոսքերի հետ: Նույն ժամանակահատվածում 2024 թվականի տարեվերջի համեմատ անշարժ գույքի շուկայում արձանագրվել է գների և վարձակալական վճարների նվազում, ինչը ուղեկցվել է նաև շինարարության վարկավորման ծավալների համեմատաբար ցածր աճով: Հաշվի առնելով Երևան քաղաքում եկամտային հարկի վերադարձի ծրագրի դադարեցման, ինչպես նաև անշարժ գույքի շուկայում պահանջարկի հագեցվածության աճի գործոնները՝ ակտիվության նվազումը այս շուկայում

հնարավոր է համարվում:

Սպառողական վարկավորման ոլորտում ակտիվության աճի միտումները պահպանվել են: Վերջին երկու տարիների ընթացքում սպառողական վարկերի բարձր աճի տեմպերը պայմանավորող ենթադրյալ գործոններից կարելի է առանձնացնել տնտեսության եկամուտների և վարկերի ժամկետայնության աճը, նախորդող տարիներին սպառողական վարկերի նվազող կամ չափավոր աճերի հնարավոր ճշգրտման/փոխլրացման գործոնը (convergence), ինչպես նաև անշարժ գույքի շուկայի բարձր ակտիվության պայմաններում նոր բնակարանների համար երկարաժամկետ օգտագործման ապրանքների ձեռք բերման ֆինանսավորման անհրաժեշտությունը:

3. Ընթացիկ ժամանակահատվածում ֆինանսական կայունության ռիսկերի ցանկում շարունակում են առաջնային մնալ աշխարհաքաղաքական անորոշությունների միջավայրից և անշարժ գույքի շուկայից ածանցվող վարկային ռիսկերը: Նշված հանգամանքները, ի թիվս այլ գործոնների, հաշվի են առնվել ԿԲ կողմից կապիտալի հակացիկլիկ բուլֆերի բարձրացման նախորդ որոշումներում:

Վերը նկարագրված փաստերի համապարփակ վերլուծության արդյունքում Կենտրոնական բանկը նպատակահարմար է գտնում անփոփոխ թողնել ԿՀԲ դրույքաչափը 1.75% մակարդակում: ԿՀԲ դրույքաչափի ապագա փոփոխությունները (ինչպես բարձրացման, այնպես էլ իջեցման ուղղությամբ) կաճանցվեն մակրոֆինանսական պայմանների, անորոշությունների և համակարգային ռիսկերի զարգացման հետագա ընթացքից:

Համաձայն «Բանկերի կապիտալի համարժեքության նորմատիվի սահմանաչափից բարձր շեմերի սահմանման և հաշվարկման» կարգի 12-րդ կետի, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը յուրաքանչյուր եռամսյակ սահմանում է կապիտալի հակացիկլիկ շեմը (այսուհետ նաև կապիտալի հակացիկլիկ բուլֆեր (ԿՀԲ)): Կենտրոնական բանկը ԿՀԲ-ն սահմանելիս առաջնորդվում է «Կապիտալի հակացիկլիկ շեմի սահմանման հիմքում ընկած ընդհանուր մեթոդաբանությունը» փաստաթղթի դրույթներով:

Ֆինանսական հատվածի կողմից տնտեսությանը տրամադրված վարկային պորտֆելի (ներառյալ լիզինգը և ֆակտորինգը) կշիռն է ՀՆԱ-ում (%-ով):

Ֆինանսական կայունության հիմնական ցուցանիշները (2025 թվական, առաջին եռամսյակ)